

41. Tulenkov M. V. Organizatsijna vzaemodiya v sotsial'nomu upravlinni: avtoref. dys. ... doktora sociologichnyh nauk / M. V. Tulenkov. – Zaporizhzhya: Klasuchnyj pryvatnyj un–t, 2010. – 32 s.

42. Tulenkov M. V. Upravlins'ki vidnosyny v systemi organizatsijnoj vzaemodij v sotsial'nomu upravlinni / M. V. Tulenkov // Ukrain's'rij sotsium. – 2008. – № 1 (24). – S.58–71.

43. Spivak V.A. Korporativnaya kul'tura: teoriya i praktika [Text] / V.A. Spivak. – SPb.: Piter, 2001. – 352 s.

44. Haet G.L. Korporativnaya kul'tura [Text] / G.L. Haet. – K. : Tcentr navchal'noj literatury, 2003. – 403 s.

Shedyakov V.E., Dr. Sc. (Sociology), Ph. D. (Economics), free-lance (Ukraine, Kiev), shedyakov@mail.ru

Organizational culture of corporation as a condition of conformity of labour relations' development

Quality of the organization of the labour process lays the foundation of formation and realizing of the many dimensions of social life, often decisive influence on the dominance of sociogenesis direction.

At the same time ensuring the survival and competitiveness of the corporation requires the active development of labour relations, which, in turn, focuses on the creation and progressive transformation of the organizational culture.

Thus, the organization of the labour process, the development of industrial democracy, improving the mechanisms for its growing apace are an important condition for the creation of a stable vector progressive transformations acts improving at both the macro and micro level of determining social trends forming.

Effective forms of compounds of workers and means of production are changed under the influence of global scale transformations, reflecting features of the information age and its inherent separation of activities.

In this context, fundamentals of a system of views on the content and direction of the development of labour relations in society are examined.

Organizational conditions of their changes at the macro and micro levels are involved in the analysis.

Keywords: labour, labour process, labour relations, organizational culture.

Шедяков В. Е., доктор соціологічних наук, кандидат економічних наук, незалежний дослідник (Україна, Київ), shedyakov@mail.ru

Організаційна культура корпорації як умова відповідності вимогам розвитку трудових відносин

Якість організації процесу праці закладає підстави формування та реалізації багатьох вимірів суспільного життя, часто визначальним чином впливає на домінування напрямку соціотенезу.

Водночас забезпечення виживання та конкурентоспроможності корпорації вимагає активного розвитку трудових відносин, що, в свою чергу, орієнтує на створення і прогресивну трансформацію її організаційної культури.

Таким чином, на макро– та мікрорівні формування визначних соціальних тенденцій важливою умовою створення сталого вектора прогресивних перетворень виступає підвищення рівня організації процесу праці, розвиток виробничої демократії, вдосконалення механізмів її розгортання.

При цьому під впливом трансформацій, що відбуваються в глобальному масштабі та віддзеркалюють особливості інформаційної ери і властивого їй поділу діяльності, змінюються ефективні форми з'єднання працівників і засобів виробництва.

У цьому контексті розглядаються основи системи поглядів на зміст та напрямки розвитку трудових відносин у суспільстві. В аналізі залучаються організаційні умови їх змін на макро– і мікрорівнях.

Ключові слова: праця, процес праці, трудові відносини, організаційна культура.

* * *

УДК 327.5

Козьма В. В.

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії, історії та соціології, Національний університет фізичного виховання і спорту України (Україна, Київ), kozma_v@meta.ua

ГЕОПОЛІТИЧНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМА ВИБОРУ

Розглядаються сучасні геополітичні концепції та питання оновлення ідейно–теоретичних та методологічних основ дослідження геополітичних інтересів. Автором окреслені основні геополітичні інтереси України та запропонована модель реалізації зовнішньополітичного курсу української держави з урахуванням національних інтересів.

Ключові слова: інтереси, геополітичні інтереси, геополітичні концепції, національні інтереси, національна безпека.

Після тривалого протистояння двох соціально–політичних систем сучасні геополітичні зміни, які від-

буваються на фоні проявів міжнародного тероризму, падіння багаторічних диктаторських режимів, кольорових революцій тощо, актуалізують питання оновлення ідейно–теоретичних та методологічних основ дослідження геополітичних інтересів, оскільки саме ці інтереси є важливим фактором світового політичного процесу. Перебуваючи тривалий час складовим елементом одного із центрів сили часів “холодної війни” наша країна сьогодні потребує чіткого теоретичного осмислення власних геополітичних інтересів та зрозумілої методики щодо їх практичної реалізації. Простіше кажучи, кожна держава захищаючи свої національні інтереси, намагається віднайти своє місце у світовій спільноті. Україна, як одна з найбільших країн Європи також повинна визначитись зі своїми геополітичними інтересами та цілями і від їхнього декларування перейти нарешті до реального втілення. Ми маємо всі можливості для того, щоб стати активним учасником у великій грі на “шахівниці” світу. Важливе місце у цьому складному процесі посідають теперішні геополітичні стосунки нашої держави та пошук оптимальних варіантів задоволення своїх інтересів.

Геополітичні стосунки бувають різних рівнів: міжнародний, регіональний, державний рівень, тощо. Проте головним залишається саме глобальний рівень, що актуалізує необхідність розгляду геополітичних інтересів в процесі глобалізації сучасного політичного процесу та виявлення суті та механізмів реалізації цих інтересів незалежною українською державою.

В чому полягають основні геополітичні інтереси України, та які перспективи та проблеми стоять перед нею на шляху їх втілення? Спробуємо коротко відповісти на ці запитання в даній публікації з урахуванням останніх подій.

В науковій літературі присутнє різнопланове розуміння поняття геополітичних інтересів і трактується воно досить широко. Це поняття використовують під час розгляду тих чи інших політичних позицій держав, оцінюючи їх місце в системі міжнародних відносин тощо. Важливим аспектом дослідження геополітичних інтересів є розгляд комплексу політичних, економічних, ресурсних, військово–стратегічних та інших інтересів, які відіграють важливу роль в збереженні регіонального чи загальносвітового балансу сил, міжнародної, національної та регіональної безпеки.

Геополітичні інтереси – досить складне утворення, формування якого відбувається в руслі різноманітних об'єктивних процесів під впливом багатьох факторів. До таких можна віднести географічні, кліматичні, економічні, соціально–політичні, демографічні, етнічні умови, національні, культурні, релігійні традиції і т.п. Проте основою геополітичних інтересів є перш за все традиційні державні інтереси серед яких, зокрема: політична незалежність, збереження недоторканності власної території, безпека та добробут громадян. Це далеко не повний список, адже враховуючи зростаючу роль економіки та розвиток інтеграції актуальними стають також питання контролю за прийняттям важливих рішень на різних наднаціональних рівнях, забезпечення

* Мається на увазі призупинення процесу підписання Україною договору про асоціацію з Європейським Союзом та політичною кризою всередині країни.

доступу до сировинних джерел, нових ринків, збереження національної, культурної, етнічної самобутності тощо.

Головну роль у формуванні та забезпеченні ефективної системи геополітичних інтересів будь-якої держави відіграє, по-перше, усвідомлення власних національних цінностей, ідей та цілей, по-друге – їх закріплення в практичній політиці та втілення в соціально-економічному житті суспільства. Саме національні інтереси, цінності, та цілі є тією тріадою першоджерел, які визначають характер, зміст та направленість системи геополітичних інтересів.

Вивчення геополітичних інтересів в історії світової політичної думки має давні традиції, проте розуміння таких інтересів в сучасному політичному процесі потребує якісного реформування, перегляду наукових обґрунтувань з метою наближення їх до реальності. Теперішнє людство переживає досить складний період: в умовах глобалізації неабиякої ваги набуває проблема співвідношення та узгодження загальнолюдських та національних інтересів.

Зміна геополітичної картини світу після розпаду Радянського Союзу потребувала перегляду геополітичних концепцій. Сьогодні, на світовій арені, залишився один основний центр сили який, зрозуміло, диктує свої геополітичні інтереси. Саме інтереси Сполучених Штатів Америки вплинули на формування основних напрямків в теоретичній геополітиці, з'явилися такі теоретичні доробки як неоантлантизм, мондіалізм, концепції поліцентризму, консервативна геополітика. Наприклад, представники неоантлантизму в сучасній американській геополітиці, зокрема відомий культуролог С. Хангтінгтон, прогнозує виникнення в майбутньому нових євразійських блоків, направлених проти Заходу. Основні положення своєї концепції С. Хангтінгтон виклав у своїй широко відомій праці “Зіткнення цивілізацій”. Він стверджує, що геополітична перемога атлантизму не торкається глибинних цивілізаційних процесів. Західна модель розвитку є безальтернативною тільки тимчасово. Крім геополітичних інтересів західної цивілізації можна передбачити потенційну геополітичну фіксацію інтересів ще семи цивілізацій: ісламської, конфуціанської, японської, індуїстської, латиноамериканської, православно-слов'янської та африканської. Глобальні конфлікти виникатимуть між націями, які належать до різних цивілізацій. Головним фактором світової політики стане зіткнення цивілізацій. В центрі уваги постає проблема взаємодії між західною та незахідними цивілізаціями.

С. Хангтінгтон дає чіткі рекомендації Заходу щодо забезпечення своїх геополітичних інтересів, зокрема: інтегрувати до західної цивілізації близькі до неї в культурному відношенні суспільства Латинської Америки та Східної Європи; підтримувати групи які орієнтуються на західну систему цінностей в інших цивілізаціях; розвивати тісну співпрацю в межах власної цивілізації; підтримувати тісні взаємостосунки з Росією та Японією; попереджувати переростання локальних конфліктів між цивілізаціями в глобальні війни; обмежувати військову експансію конфуціанських та ісламських держав [2, с. 68].

Концепцією “зіткнення цивілізацій” Хангтінгтон практично запропонував нову парадигму для теоретич-

ного дослідження світового порядку з урахуванням нових геополітичних інтересів.

Мондіалізм (або доктрина “нового світового порядку”) – це один напрямок в геополітиці, який виражає геополітичні інтереси Заходу, висуває ідею встановлення єдиного “світового уряду” під стратегічним домінуванням Західної цивілізації. Можна виокремити два основних напрямки мондіалізму. Перший напрямок відомий як теорія конвергенції. В межах цієї теорії світовий уряд міг виникнути тільки в результаті залучення СРСР до атлантичного управління планетою разом зі США. Після розпаду Радянського Союзу сформувався інший напрямок мондіалізму, пов'язаний з концепцією “кінця історії” Френсіса Фукуями. Відповідно до цієї теорії, людство розвивалося від епохи “варварства” до більш розумного устрою, який нарешті знайшов своє втілення в капіталізмі. З розпадом СРСР, на його думку, закінчується нинішній період світової історії та бере свій початок формування планетарної цивілізації, яка буде заснована на атлантичній системі цінностей та ліберальній демократії [3, с. 74].

Зміни розстановки сил на світовій арені з середини 60-х років минулого століття призвели до виникнення нових геополітичних схем. В цей час була сформована ідея так званого “поліцентричного світу”. Почали виокремлювати п'ять головних центрів сили: США, СРСР, Західна Європа, Японія та Китай. В такій схемі головну роль її автори відводили Сполученим Штатам Америки. Серед основних теоретиків поліцентризму можемо назвати Б. Рассета, С. Шпігеля, С. Коена. Наприклад американський історик та радник американського президента Джорджа Буша-старшого Стівен Френд Коен поділив світ на два регіональні типи: геостратегічні та геополітичні. Геостратегічні регіони, на думку автора, характеризуються перш за все однаковою ідеологією та схожими геополітичними інтересами. Тоді як геополітичні регіони поділяють на райони які мають подібні ознаки в способі життя, тісно пов'язані історичними та культурними зв'язками, мають близьке географічне розташування тощо. Коен виокремлював два основних геостратегічних регіони з різними геополітичними інтересами: з одного боку це Євразійський континентальний світ, з іншого – світ морських держав зорієнтованих на міжнародну торгівлю. Він запропонував розрізнити три геополітичних регіони: Західна Європа та Магриб, Англо-Америка та Карибський басейн; Східна Європа та Радянський Союз.

Після розвалу соціалістичної системи та падіння Радянського Союзу Коен модернізував свою класифікацію геополітичних регіонів з урахуванням змін геополітичних інтересів. Зокрема, в рамках континентальної зони, він виокремив два регіони: Хартленд (включені практично всі країни СНД) плюс Східна Азія. Південну Азію було виокремлено як окрему особливу геостратегічну сферу. Враховуючи зміни Коен виділив п'ять основних центрів світу: США, Європа, Росія, Китай та Японія [1, с. 4–8].

В повенні роки, в результаті “холодної війни”, сформувався принципово новий світовий порядок. Біполярна геополітична та ідеологічна структура світу майже п'ятдесят років була фактором стабільності, крім того ще й оптимальною моделлю розстановки геополітичних сил та забезпечення міжнародної безпеки.

Розпад двополюсного світу виявив багато протиріч між різними державами, багато з яких почали розв'язуватись за допомогою військової сили, що в результаті призвело до дестабілізації в усьому світі. Виникла нагальна потреба вдосконалення системи міжнародної безпеки, особливо щодо попередження терористичних атак та військових конфліктів, раціоналізація протиріч, спрямування їх у площину цивілізованого діалогу.

Теперішній світовий порядок можна охарактеризувати, як однополюсний, із центром на Заході, на чолі зі Сполученими Штатами Америки. Наскільки довгим та стійким буде такий світопорядок? Це питання потребує окремого висвітлення, але безумовно, що в найближчому майбутньому гегемоном у світі залишатимуться США. Перевага цієї країни, за основними показниками могутності, над будь-якою країною є досить значною. Проте, сучасний світ не тільки однополярний, він ще і різномірний. В ньому, крім однієї наддержави, є ще декілька великих держав. До цього клубу, як правило, зараховують Англію, Францію, Німеччину, Японію, Китай, Росію. Такий світовий порядок скоріше за все буде залишатися в найближчій перспективі. Однак, існує реальна можливість появи нового центру сили. Вірогідним претендентом на цю роль є Китай. Демонструючи надшвидкі темпи зростання економіки ця країна перетворюється на очакуючий світу на економічного, військового і, в недалекому майбутньому, геополітичного гіганта. В цих умовах актуальним є питання поставлене на початку цієї статті: в чому полягають геополітичні інтереси України та яке місце займає наша країна в теперішньому та майбутньому світових порядках?

З набуттям незалежності перед українською республікою постало питання визначення власного шляху розвитку, вироблення чіткої геополітичної стратегії. Розв'язання цих завдань тісно пов'язані з тим, яке місце Україна займає в сучасній системі міжнародних відносин, а також із пошуком варіантів забезпечення національної безпеки. Актуальними ці питання залишаються і дотепер.

Єдине, що можемо сьогодні із впевненістю сказати, що стати світовим центром сили, чи принаймні долучитися до клубу великих держав ми, в найближчому майбутньому, не зможемо. З цим фактом погоджуються всі вітчизняні експерти. Ще одним фактом можемо назвати те, що у нас під боком є світовий центр сили плюс, як мінімум, одна велика держава. Геополітичне розташування України дає можливість нашій країні отримати певні привілеї від свого територіального розташування між Європою та Азією. Це, перш за все, можливість поєднувати ці два великі економічні центри світу слугуючи таким чином містком для них. Розумно використовуючи цей статус можна досягнути значних результатів та мати неабиякі прибутки, проте, це не вирішує проблеми національної безпеки.

Україна активно шукає шляхи вирішення цього питання. Сучасна військова доктрина нашої держави базується на політиці позаблоковості, що в свою чергу повинно стати фактором стабільності та безпеки в регіоні. Проте, світ динамічно змінюється, виклики стають іншими і жодна доктрина не рятує від зовнішніх загроз. За часів незалежності неодноразово питання вибору

геополітичного вектору та пошук гарантій національної безпеки ставали предметом дискусії. Антагонізм думок та поглядів знову ж таки лежить у площині географії. Схід чи Захід? Рано чи пізно нам доведеться вирішити цю цивілізаційну дилему, залишатися Україні у тому статусі в якому вона є сьогодні немає ні сил ні можливостей. Національна безпека за власний рахунок – дуже дороге задоволення. Для того, щоб мати гарантії власної безпеки наша країна змушена буде приєднуватися до сильних світу сього обираючи між західним безпековим блоком НАТО та східним партнером, мається на увазі Росія.

Багато вітчизняних та зарубіжних спеціалістів які розглядають світопорядок XXI століття як багатополюсний, вважають, що Росія, як одна з великих держав світу може, в недалекому майбутньому, створити власний регіональний центр сили і, відповідно, місце України саме в цьому безпековому блоці. На нашу думку, створення нового центру сили та економічної могутності у складі Росії та країн СНД в найближчому майбутньому виглядає мало перспективно. Об'єднання чи союз (питання не в назві) економічно слабких держав з різними інтересами не зможе претендувати на новий геополітичний центр світу. Навіть для більш тісної економічної інтеграції, країнам СНД не вистачає як близькості економічних рівнів так і знову ж таки спільності інтересів. Ідея створення, так званого, Митного союзу більше нагадує спробу реанімації давно мертвого історичного утворення під назвою СРСР. Росія, як і інші країни СНД, потребує іноземних інвестицій та новітніх технологій, виступаючи тут більше як конкуренти а ніж як союзники. Відсутність єдності зовнішньополітичних цілей та єдиного джерела зовнішньої безпеки позбавляє Росію надій на створення політичного та військового союзу. За таких умов важко розраховувати на роль регіонального центру сили. До того ж Росії неможливо було б витримати конкуренцію із Заходом за вплив на країни СНД.

Підсумовуючи зазначимо, що в умовах сучасної геополітичної картини світу інтересам нашої держави відповідає політика мирних добросусідських відносин не тільки з країнами, що межують з нами а й зі всіма країнами світу. Проводячи виважену політику, наша країна може забезпечити собі достойне місце шляхом інтеграції в міжнародні механізми прийняття рішень. Проте, обмежуватись лише загальними деклараціями про інтеграцію замало. Керуючись неодноразово заявленим стратегічним вибором та національними інтересами, Україна повинна нарешті втілювати в життя реальні кроки на шляху інтеграції у велику Європу. Практична модель реалізації цих кроків бачиться сьогодні у підписанні нашою державою договору про асоціацію з Європейським Союзом. Підписавши цей договір ми відкриємо нову сторінку власної історії та історії нової Європи. Сьогодні це основний та єдиний геополітичний інтерес України. Найважчим є саме перший крок, але альтернативи цьому шляху немає.

Список використаних джерел

1. Коэн С. Провал крестового похода США та трагедія посткомуністической Росии / Стивен Коэн. – М. : Науч. – исслед. центр "АИРО–XX", 2001. – 303 с.
2. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций? / С. Хантингтон // Полис. – 1994. – № 1. – С. 68–70.
3. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек / Фрэнсис

Фукуяма; пер. с англ. М. Б. Левина. – М.: АСТ: АСТ Москва: Полиграфиздат, 2010. – 588, [4] с. – (Психология).

References

1. Kojen S. Proval krestovogo pohoda SShA i tragedija postkommunisticheskoy Rossii / Stiven Kojen. – М.: Nauch. – issled. centr “AIRO–HH”, 2001. – 303 s.
2. Hantington S. Stolknovenie civilizacij? / S.Hantington // Polis. – 1994. – № 1. – S.68–70.
3. Fukujama F. Konec istorii i poslednij chelovek / Frjensis Fukujama; per. s angl. M.B. Levina. – М.: АСТ: АСТ Москва: Полиграфиздат, 2010. – 588, [4] с. – (Психология).

Kozma V.V., Political Science, Associate Professor, Department of Philosophy, History and Sociology, National University of Physical Education and Sport of Ukraine (Ukraine, Kiev), kozma_v@meta.ua

Geopolitical interests of Ukraine: problems selection

Examines the current geopolitical concepts and issues updates ideological – theoretical and methodological bases of research geopolitical interests. Pointed out the major geopolitical interests of Ukraine and the model implements the foreign policy of the Ukrainian stat, taking into account national interests.

Keywords: interests, geopolitical interests, geopolitical concepts, national interests, national security.

Козьма В. В., кандидат политических наук, доцент, доцент кафедры философии, истории и социологии, Национальный университет физического воспитания и спорта Украины (Украина, Киев), kozma_v@meta.ua

Геополитические интересы Украины: проблема выбора

Рассматриваются современные геополитические концепции и вопросы обновления идейно–теоретических и методологических основ исследования геополитических интересов. Автором очерчены основные геополитические интересы Украины и предложена модель реализации внешнеполитического курса украинского государства с учетом национальных интересов.

Ключевые слова: интересы, геополитические интересы, геополитические концепции, национальные интересы, национальная безопасность.

* * *

УДК 355/359

Курас А. І.

молодший науковий співробітник відділу теоретичних та прикладних проблем політології, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса (Україна, Київ), artemkuras@ukr.net

ОСНОВНІ ВІТЧИЗНЯНІ КОНЦЕПЦІЇ І ШКОЛИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Проаналізовано основні концепції щодо вивчення поняття “безпека”, які були представлені сового часу відомими та видатними українськими громадськими діячами та політиками. Доведено, що термін “безпека” частіше став з’являтися в науковій думці під час Першої світової війни та глибше увійшов у політичний дискурс після Другої світової війни. Підкреслюється, що питанням національної безпеки займалися такі українські установи, як Національний інститут проблем міжнародної безпеки, Інститут проблем національної безпеки, Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса.

Ключові слова: безпека, національна безпека, концепції національної безпеки, національна безпека України.

Дослідження комплексу проблем пов’язаних із національною безпекою Української держави неможливо без аналізу методології дисертаційної роботи. Сучасні науковці відзначають, що “в умовах, коли академічна наука в Україні продовжує значною мірою перебувати під впливом оціночних підходів до висвітлення проблем, викликаних потребами державного і національного будівництва, вітчизняний методологічний апарат та відповідна концептуально-термінологічна база досліджень національної безпеки і суміжних сфер (міжнародної безпеки, політичної безпеки тощо) продовжує лише формуватися та позбуватися елементів ідеологічності та заангажованості” [1, с. 19].

Перші концепції, що стосуються змісту понять “безпека”, “національна безпека”, “державна безпека” з’явилися ще наприкінці XIX – на початку XX ст. Відомі українські громадсько-політичні діячі, історики – М. Драгоманов, М. Грушевський, І. Франко та багато інших в умовах бездержавності української нації зуміли у низці фундаментальних досліджень окреслити основні віхи українського народу, проілюструвати фактори, які загрожували безпеці Київської Русі, Галицько-Волинській державі, а також Гетьманщині, привели до занепаду цих держав.

У цей же період українська політологічна та історична думка зазнали значного впливу антиукраїнського законодавства російського царату у національно-культурній сфері, що надовго загальмувало державотворчий поступ, а отже на науковому рівні унеможливило дослідження комплексу проблем пов’язаних із національною безпекою.

Ситуація для українських вчених суттєво не змінилася й напередодні Першої світової війни, хоча відзначимо, що під впливом поляризації Європи (зумовлено діяльністю двох військово-політичних блоків – Антанти та Троїстого Союзу), у Російській імперії все більше ваги у широких колах громадськості приділялося проблемі “безпеки” імперії”, захисту громадян перед можливим військовим конфліктом.

Проте у складних суспільно-політичних умовах російський царат не гарантував безпеку етнічним меншинам держави, дбаючи, передусім, про росіян. Ще у 80 – 90-х рр. XIX ст. уряд розпочав дискримінацію німецьких колоністів – їм заборонялося мати власність і селитися за межами міських поселень. Більше того, місцева влада нерідко виселяла німецьких колоністів, які орендували землю згідно зі словесними договорами, забороняла представникам цього народу відкривати нові фабрики, заводи, орендувати підприємства.

Після початку Першої світової війни (1914 – 1918 рр.) все частіше у науковому обігу зустрічаємо термін “безпека” у зовнішньополітичному контексті, що звичайно зумовлено військовим конфліктом. Значне зацікавлення громадськості починають викликати заходи влади щодо забезпечення безпеки громадян у військових умовах, зовнішні загрози та внутрішньополітичні чинники, що загрожували суверенітету та цілісності Російської імперії.

В іншій імперії – Австро-Угорській, у складі якої перебували західноукраїнські землі, існували значно кращі умови для національно-культурного розвитку українців, діяльності громадських організацій та політичних партій. Однак незважаючи на цей факт, термін “державна безпека” не розроблявся на науковому рівні українськими вченими, а поразка у державотворчих змаганнях Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) (1918 – 1919 рр.) унеможливили подальші теоретичні пошуки у наповненні реальним змістом цього поняття, адже у Другій Речі Посполитій міжвоєнного періоду XX ст. навіть термін “український” був заборонений на законодавчому рівні.

Натомість польські дослідники продовжували теоретичні напрацювання у сфері “національної безпеки”. У міжвоєнній Другій Речі Посполитій осередком безпекознавчих досліджень стала низка наукових установ, серед яких – Інститут дослідження національних